

L. POMER, J. REDONDO, J. SANCHIS y J. TEODORO (edd.), *Les literatures antiques a les literatures medievals*, Adolf M. Hakkert-Publisher, Amsterdam, 2009, 273 pp.

Aquest llibre en el qual es fa una bona repassada sobre la influència de les literatures antigues a les literatures medievals ha estat editat a càrrec del Grup d'Investigació en la Recepció de les Literatures Clàssiques (GIRLC), constituït al si del Departament de Filologia Clàssica de la Universitat de València, com a part del programa d'investigació vinculat al projecte *Fuentes griegas de la literatura catalana medieval* (HUM 2005-07697), suportat pel Ministerio de Educación y Ciencia. El GIRLC està format pels professors Rubén-Josep Montañés (Universitat Jaume I de Castelló), Lluís Pomer Monferrer, Jordi Pérez, Jordi Redondo, Jordi Lluís Sanchis Llopis, Susana Sancho, Salvador Santafé i Josep Lluís Teodoro (Universitat de València). Com a especialistes en la literatura grega o la llatina, entre els respectius camps de treball figuren la comèdia, l'oratória, la historiografia i la novel·la gregues, i la historiografia llatina i l'humanisme.

Una bona part de les contribucions que conformen el volum varen ésser objecte d'una primera discussió amb motiu d'unes jornades de treball sobre la presència i la influència de les literatures llatina i grega a les literatures medievals, seu de la qual fou la Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació de la Universitat de València, els dies 4 i 5 de juny del 2008.

Malgrat el caràcter miscel·lani de l'obra, no en diríem un recull gens uniforme. Ben al contrari, una certa comunitat metodològica afavoreix la continuïtat de les diferents aportacions: l'orientació filològica amb què els diversos autors discuteixen textos sotmesos a unes condicions concretes de difusió, amb independència del gènere de cadascun.

Així doncs, el llibre està compost per tretze aportacions de diferents investigadors: Gemma Avenoza (Universitat de Barcelona), *Traducciones medievales de la Biblia al portugués* (pp. 7-27); Helena de Carlos (Universidade de Santiago de Compostela), *Dido, ¿viuda ejemplar?* (pp. 29-47); Antonio Doñas (Universitat de València), *Los fragmentos griegos de la Consolatio Philosophiae de Boecio en las traducciones castellanas medievales: aproximación al modelo subyacente* (pp. 49-65); M. Carmen Marín Pina (Universidad de Zaragoza), *La maga enamorada: tras las huellas de Circe en la na-*

rrativa caballeresca española (pp. 67-94); Rubén-Josep Montañés (Universitat Jaume I de Castelló), *Ἰμπέριος καὶ Μαργαρίονα, Pierre de Provença: relacions i possibilitats* (pp. 95-110); Lluís Pomer Monferrer & Emilio Sales Dasí (Universitat de València), *La materia clásica y el papel mágico de Medea en las partes III-IV de Belianís de Grecia* (pp. 111-123); Jordi Redondo (Universitat de València), *L'Espill de Jaume Roig i la poesia satírica bizantina* (pp. 125-150); Jaime Sánchez Ratia (Traductor y arabista), *Elementos griegos y helenísticos en El collar de la paloma de Ibn Hazm al-Andalusi* (pp. 155-178); Jordi Sanchis Llopis (Universitat de València), *La evolución de la figura de Penthesilea: de la literatura greco-latina al final de la Edad Media. Un ejemplo más de recepción del ciclo troyano* (pp. 179-196); Susana Sancho Montes (Universitat de València), *El nom dels vents com a elements de mitologia grecolatina al Liber Maiolichinus* (197-211); Josep Lluís Teodoro Peris (Universitat de València), *Els hel·lenismes del Regiment de Sanitat al rei d'Aragó d'Arnau de Vilanova i la seua recepció* (pp. 213-234); Ramon Torné Teixidó (IES Matadepera, Barcelona/ Universitat Oberta de Catalunya), *Teodor de Gaza i la seva paràfrasi de la Batracomiomàquia* (pp. 235-254) i Renzo Tosi (Università di Bologna), *Ca puze d'oli. Esempi di ripresse di topoi classici nelle letterature medievali* (pp. 255-269).

Aquest llibre es un bon exemple del treball desenvolupat al si del Grup d'Investigació en la Recepció de les Literatures Clàssiques (GIRLC) i de com aquest grup s'ha encarregat de establir relacions amb especialistes d'altres universitats amb l'objectiu de continuar avançant en els treballs sobre la recepció de les literatures antigues a la literatura de l'època medieval.— ÀNGEL NARRO SÁNCHEZ. *Universitat de València.*